

idelige Klager og Besværinger fra Befolkningens Side til Tilsynet og Ministeriet, Klager, hvis Berettigelse, man kun alt for ofte har maattet erkende, medens altsaa i Modsætning til de jydskse Forhold Ø-Selskabernes gode Drift fremhæves. Man konkluderer saa i følgende Udtalelse: „Sammen med de foran udviklede Hensyn har dette maattet virke til, at man ikke har følt en øjeblikkelig Statsovertagelse af Telefonselskaberne paa Øerne som en Nødvendighed“, hvorimod man om Forholdet til de jydskse Selskaber siger Side 35, at „da en Nyordning af Telefonforholdene i Jylland af mange Grunde, som delvis vil findes berørte ovenfor i Afsnit I., kræver Undersøgelser, Overvejelser og Forhandlinger af helt anden Art end de tilsvarende Forhold paa Øerne, er Kommissionen ikke i Stand til nu“ — det var altsaa i 1919 — „at fremsætte Forslag til en saadan Nyordning, men maa i saa Henseende ganske forbeholde sig sin Stilling.“ Her er altsaa intet foregrebet ved den Stilling, som Lovgivningsmagten har taget til Øernes Telefonvæsen, og Kommissionen er altsaa i den Henseende uenig med den højtærede Minister, naar denne har udtalt, at hvis en Statsovertagelse endelig skulde have fundet Sted, vilde han have fundet det mere naturligt, at man havde overtaget det veldrevne københavnske Telefonselskab end det daarligt drevne jydskse Telefonselskab. Kommissionen mener altsaa det modsatte: at der er mere Rimelighed i at overtage et daarligt og forsømt end et veldrevet Telefonvæsen. Af afgørende Betydning for Kommissionens Stilling til Ø-Selskaberne var som tidligere omtalt Krigskonjunkturpriserne; men, som Kommissionen allerede den Gang udtalte: „Selvfølgelig vil ingen, hvorledes disse Konjunkturer vil stille sig selv i en nær Fremtid som den, der her er Tale om,“ og heller ingen vil benægte, at disse Forhold nu har ændret sig ganske betydeligt. Men naar det endelig er anført som Indvending mod at lade Staten overtage de jydskse Selskaber — det blev ogsaa sagt af Ministeren under Forhandlingerne i Landstinget —, at det ganske vilde sprænge den nuværende Ramme for Telegrafvæsenets Administration, saa er det formentlig ikke ukendt, at man for nylig i Telegrafspareudvalget netop har drøftet Betimeligheden af en Ændring af denne Administration, men for øvrigt kan jeg ogsaa i denne Anledning bruge Telefonkommissionens egne Ord, idet den i sin Betænkning af 1. Marts 1919, Side 6—7, om Statens Overtagelse af Telefonvæsenet siger følgende: „I alle

de store europæiske Lande er dette saaledes ikke blot erkendt, men ogsaa gennemført, idet senest England i 1912 har overtaget det tidligere private Telefonnet, og dog har disse Landes Størrelse lagt betydelige administrative Vanskeligheder i Vejen for den statslige Ordning, medens Danmark ikke er større, end at Landet i sin Helhed danner et i teknisk-administrativ Henseende passende Telefonomraade.“

Hvis man nu, efter at have betragtet Sagen fra Statens Side, vil se paa den jydskse Befolknings Interesser, er det formentlig givet, at lige saa uheldigt som de jydskse Telefonabonnenter hidtil har været stillet med det lokale Telefonnet spredt mellem forskellige smaa Selskaber, med just ikke det allerbedste Materiel, og med en Statstelefon med en meget høj Samtaletakst at ty til, naar det kneb at komme igennem, lige saa interesseret maa denne Befolkning formentlig være i nu at faa det jydskse Telefonvæsen samlet til den samme tekniske Enhed, som man har kunnet glæde sig ved paa Øerne, men det opnaas, som jeg før har skildret, ikke ved det foreliggende Lovforslag. Statstelefonen med de højere Takster skal stadig medvirke, og indviklet og uensartet bliver det alt sammen.

Heller ikke den anden og for Befolkningen ikke mindst vigtige Interesse, nemlig at faa den billigst mulige Benyttelse af Telefonen, sker Fyldest ved det foreliggende Lovforslag. Næst efter at henvise til, hvad jeg før nævnte, idet jeg citerede Telegrafdirektørens Skrivelse om de store økonomiske Fordele ved en fælles Drift af Telegraf- og Telefonvæsen under Statens Ledelse, vil jeg paa Forhaand betragte det som lidet sandsynligt, at en privat-koncessioneret Virksomhed som den, der her tænkes oprettet, som vil være dækket mod Konkurrence fra enhver Side, altsaa være et faktisk Monopol, hvis Udbytteprocent er garanteret Aktionærerne, hvis Lønningsudgifter er de samme, ja, endog større end Statens i Øjeblikket, hvis Aktionærer er tilsikret en forud fastsat høj Overkurs ved Statens senere Overtagelse, skulde frembyde Mulighed for en billigere Drift end Statens. Tilmed er den Rente af 8 pCt., som det sammensluttede Selskabs Aktionærer kan regne med, langt større, end hvad Staten vilde behøve at regne med som et rimeligt Renteudbytte, og at de 8 pCt. vil blive givet, derfor borger dels den Udbytte-regulerings-Fond paa 4 Mill. Kr., som foreslaas oprettet, og dels den Omstændighed, at Selskabets Takster — enten de nu bliver fastsat i dette Øjeblik eller først om et Aar